

SEVERNA AMERIKA - ANGLOAMERIKA

- sestava prebivalstva in značilnosti poselitve

Prvotni prebivalci Amerike

Največje skupine indijanskih plemen in njihova poselitvena območja pred prihodom Evropejcev

Preberi besedilo v učbeniku na strani 64 in odgovori na vprašanja.

Opiši usodo prvotnega prebivalstva Angloamerike po prihodu Evropejcev?

Kaj so rezervati in s kakšnim namenom so jih Evropejci ustanavljali?

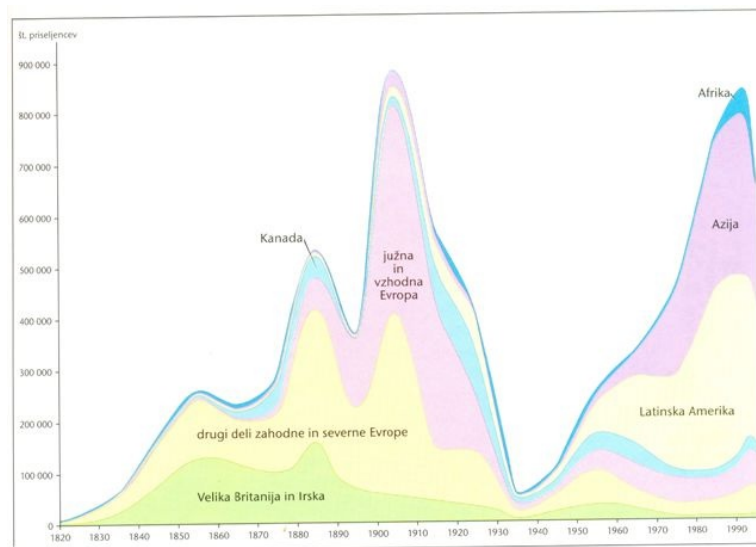
Drugo skupino staroselcev tvorijo ljudstva, ki še danes živijo na skrajnem severu celine.

Preberi besedilo v učbeniku na strani 65 in ugotovi za katera ljudstva gre in kje živijo.

Prva stoletja po odkritju so se v glavnem priseljevali le evropski priseljenci, zato ima Severna Amerika še danes močan pečat evropske kulture.

V prvih obdobjih, od 17. stoletja dalje prevladujejo anglosaški priseljenci.

Kot uradni jezik prevladuje angleščina z izjemo dela Kanade, kjer sta angleški in francoski jezik enakopravna. Približno 30% prebivalstva v Kanadi uporablja francoščino (provinca Quebec).

Etnična sestava prebivalstva ZDA glede na njihov izvor.

S pomočjo grafičnega prikaza ugotovi, od kod prihajajo priseljenci v ZDA novejšem času, nekako od 2. polovice 20. stoletja dalje.

V katerem delu države bodo prevladovali priseljenci iz Azije?

V katerem delu države bodo prevladovali priseljenci iz Latinske Amerike?

Tako kot vse razvite države sveta sta tudi ZDA in KANADA omejili priseljevanje.

AKTUALNO - vsako leto skuša ilegalno prečkati mehiško-ameriško mejo več kot milijon ljudi, od katerih je 95 % Mehičanov.

Pojasni pojav.

Vključevanje priseljencev v novo družbo

Proces, pri katerem priseljenci postanejo pravi Američani oz. se poameričanijo, imenujemo AMERIKANIZACIJA

ZNAČILNOSTI PROCESA V ZDA

Cilj oblasti v ZDA je, da iz številnih narodov ustvarijo povsem nov in enoten ameriški narod. Proces, ki k temu pripelje so poimenovali "talilni lonec" (angl. melting pot), saj priseljenci z željo po čim hitrejšem uspehu v novi družbi, zavestno opuščajo svojo prvotno kulturo in jo nadomeščajo z novo skupno ameriško kulturo.

ZNAČILNOSTI PROCESA V KANADI

Oblasti spodbujajo priseljence, da obdržijo svojo kulturo in materin jezik. Na takšen način se je v državi razvila multikulturna skupnost.

Kateri način se ti zdi primernejši?

Kakšne prednosti prinaša življenje v multikulturni družbi?

AFROAMERIČANI

Afroameričani – potomci sužnjev

Kljub temu pa nekatere skupine niso sprejele vseh vrednot nove družbe. Pri tem izstopajo afroameričani in indijanci, manj pa hispanoameričani.

Predvsem črno prebivalstvo je bilo zaradi zgodovine zmeraj zapostavljeno: čeprav je bilo suženjstvo odpravljeno leta 1862, so bili afroameričani obravnavani kot drugorazredni državljani. Kljub temu, da je bilo rasno razlikovanje z zakonom odpravljeno v 60-ih letih 20. stoletja, pa se socialne razlike med belim in črnim prebivalstvom še vedno kažejo v večjih mestih, kjer v getih živi predvsem črno prebivalstvo. V getih živi tudi veliko hispanoameričanov, vendar je problem manjši, saj ni obremenjenosti s preteklo suženjsko zgodovino in storjenimi krivicami.

Suženjstvo je bilo v ZDA prepovedano šele po državljanski vojni, v letu 1865

*Borec za pravice črnega prebivalstva
Martin Luther King (1929 - 1968)*

*Črnci so zelo uspešni športniki (atletika na 100 m;
košarka NBA)*

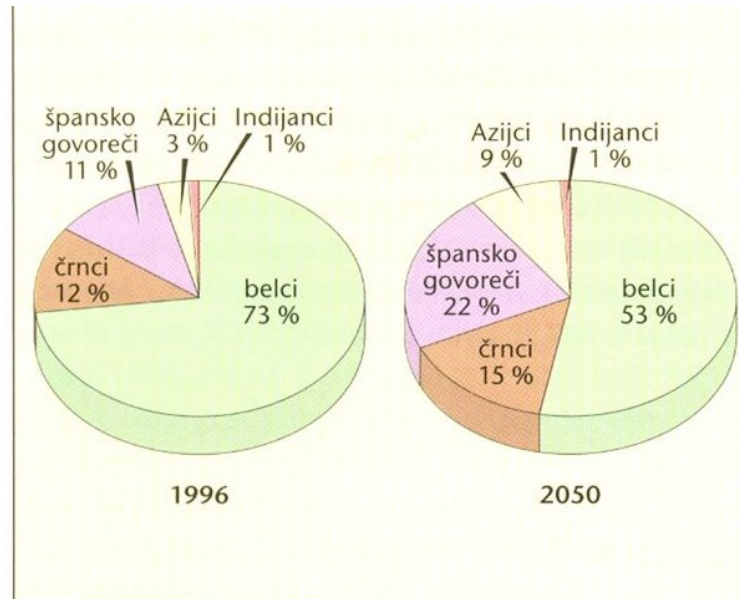
Prostorska razporeditev črnega prebivalstva v ZDA

Pojasni vzroke za obstoječo razporeditev črnega prebivalstva v ZDA

POMAGAJ SI S SPODNJO POVEZAVO.

<https://eucbeniki.sio.si/geo8/2583/index1.html>

HISPANOAMERIČANI (Hispanic Americans)

Prebivalstvo ZDA po rasi in etnični sestavi leta 1996 in leta 2050

Prebivalstvo, ki je po poreklu iz Latinske Amerike.

S pomočjo grafičnega prikaza ugotovi, ka se dogaja z njihovim številom.

Ker njihovo število naglo veča, je španščina marsikje v ZDA postala nekašen drugi uradni jezik, ponekod (zlasti na jugozahodu) pa v javni rabi celo prevladuje.

Zgostitvena območja prebivalstva Severne Amerike

Oglej si zemljevid in pojasni zgostitvena območja Severne Amerike glede na naravne dejavnike. Upoštevaj značilnosti reliefa, podnebja in rastja.

Prebivalstvo - gostota poselitve

Trdimo lahko, da je Severna Amerika najgosteje naseljena v jugovzhodnem delu, od reke Sv. Lovrenca do Floride. To je tudi primarno območje naselitve, od koder se je začelo prebivalstvo seliti proti notranjosti.

Drugo veliko območje zgotovitve prebivalstva je ob Velikih jezerih, kjer je bližina rodovitnih območij, rudnih bogastev in plovnih prometnih poti omogočila vsestranski razvoj.

Na jugu države ob Mehškem zalivu je naslednje območje zgotovitve prebivalstva, za katerega pa lahko trdimo, da je postalo aktualno šele po odkritju nafte v priobalnih ravninah in v šelfnem morju Mehškega zaliva ter z razvojem petrokemične industrije.

Na zahodu sta dve večji območji zgotovitve prebivalstva: prvo je južno od San Francisca do meje z Mehiko, drugo pa na meji ZDA in Kanade. V ozkem, za naselitev primernem pasu, so se mesta razvila predvsem ob obalah ali v dolinah rek. Prvotno prebivalstvo je pritegnilo predvsem zlato, kasneje pa se je tod razvila t.i. *high-tech* industrija, katere osnova so razvojni inštituti. Z razvojem prometne infrastrukture se je začelo tudi masovno preseljevanje prebivalstva iz prenaseljene vzhodne obale na zahodne obale, kjer je klima toplejša, okolje pa manj degradirano.

Zgostitvena območja prebivalstva Severne Amerike